

# SIMON JENKO

## OBRAZI

### Avtor

Simon Jenko se je rodil leta 1835 v Podreči na Sorškem polju revnim kmečkim staršem, ki so se poročili šele po njegovem rojstvu. Osnovno šolo je obiskoval v Kranju, gimnazijo pa v Novem mestu. Bil je introvertiran a močno nadpovprečen dijak. Po uspešno opravljeni maturi se je vpisal na študij bogoslovja v Celovcu, a se je že po enem letu prepisal na univerzo na Dunaju; študija ni nikoli dokončal zaradi osebnih težav in bolezni. Po tem se je vrnil v Ljubljano, kjer je služboval 2 leti kot domači učitelj, po tem pa je še nekaj časa služboval v odvetniških pisarnah v Kamniku in Kranju. Leta 1865 je izdal svojo prvo in tudi edino zbirko poezij – **Pesmi**. Pozneje so izšla tudi 3 prozna dela – Tilka, Spomini in Jeprški učitelj. Leta 1869 se je preselil v Kranj, kjer je zaradi možganskega vnetja tudi umrl. Je najpomembnejši pesnik med Prešernom in moderno.

### Poezija

Pesniti je začel po navdihu pesnikov, zlasti Josipa Stritarja, ki je bil v gimnaziji tudi njegov sošolec. Pisal je lirske pesmi z ljubezensko, življenjsko izpovedno, domoljubno in satirično tematiko. Posebno mesto v njegovih poezijah ima narava. Njegova edina pesniška zbirka je izšla leta 1865 s preprostim naslovom PESMI. Vrh njegovega pesništva sta pesniška cikla Obujenke (cikel desetih pesmi, v katerem obuja spomine na duhovna in erotična doživetja; opeva vsakdanjo ljubezen, ki je zdaj le spomin; povezuje čustveno in čutno doživetje, ki ga postavlja v okvir narave) in Obrazi (vseh skupaj je 21 in so nastajali po več let), ki jih bom tudi predstavil.

### OBRAZI

Obraz je oznaka za kratko pripovedno književno zvrst, ki se v 19. stoletju pojavlja tudi v liriki. V obrazu je pomembno ubesedovanje statične narave, subjektivno in objektivno je v ravnotežju. Obraz je torej epsko razpoloženska pesem, saj se v njem združujeta epska in lirsko razpoloženska funkcija narave.

Obrazi Simona Jenka pa so cikel 20 oštevilčenih (I-XX) pesmi in ena neoštevilčena (uvodna). Cikel je bil prvič objavljen leta 1859 naslov pa pomeni slike ali podobe iz narave in človekovega življenja. V ospredju so prikazane podobe iz narave v razmerju s človekom oz. življenjem nasploh. Prikaže, kako je človek odvisen od narave, minljivost življenja ter majhnost človeka. Prisotne so tako romantične kot tudi realistične vsebine. Piše o ljubezenskih, domovinskih in bivanjskih temah. Pesmi so sestavljene iz treh štirivrstičnih kitic verz pa je tristopični trohej. Rima je pretrgana (a b c b), torej je rima vsak sodi verz. Jezik je preprost, blizu ljudskim pesmim.

### Uvodni obraz:

Narava je v uvodnem obrazu poseobljena, se giba pred opazovalcem. Opazovalec te prebujene narave je pesnik, ki naravo čuti in je pravzaprav ogledalo njegovega duhovnega počutja. Pesnikov odnos do narave je romantičen, sam opis narave pa že realističen. Tema obraza je bivanjska, motivi pa so narava in minljivost človeka.

### V. obraz:

Pesnik hvali sonce in zgodi se personifikacija – sonce začne govoriti pesniku, kako je majhen in minljiv proti njemu; pove mu, da je že bilo ko njega še ni bilo in še bo, ko njega ne bo več. Opazi se že prepletanje romantičnih in realističnih prvin. Pesnik nam s tem obrazom pove, da obžaluje trenutke, ko ni užival svojega življenja. Tudi tema tega obraza je bivanjska, motivi pa narava in minljivost človeka.

#### VII. obraz:

Pesnik se sprašuje v čem je človeška moč in kaj so dela narave. Ugotavlja, da ni minljiv le človek, temveč tudi njegova dela in to minljivost človeškega življenja primerja s sanjami. Pride do spoznanja, da smo ljudje nemočni, človekova dejanja pa ničelna in brez pomena.

#### X. obraz:

Mati svoje umrle mlade hčere joka nad njenim grobom, pesnik pa s tem pokaže, da bolj kot je človek žalosten in nesrečen, bolj se narava smeji in je vesela. S tem želi prikazati moč narave in njeno krutost.

#### XIII. obraz:

Jenko opisuje brezo, ki je simbol za pesnika in človeštvo nasploh. S podobo breze med borovci ponazori človekovo osamljenost. Breza raste, veter ji otresa listje in jo maje. Ne sodi v okolje, na katerega je obsojena. Veter nosi njeno listje v tuje kraje. Domači ljudje so oddaljeni, pesnik jim sporoča o svojem življenju. Z brezo ponazori svoj položaj v tujem svetu.

Ideja cikla je prikazati neskladen odnos med človekom in naravo. Človek je šibak, minljiv, narava je mogočna, večna, ni ji mar za človeka.